
(Đề gồm có 02 trang)

Thời gian: 90 phút
(Không kể thời gian phát đề)-

I. ĐỌC HIỂU: (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

(Lược dẫn: Vợ của nhân vật xưng “tôi” mua một con chó, nhưng nó rất xấu xí nên chẳng ai dám đến gần. Một người quen của nhân vật “tôi” định bụng sẽ giết thịt nó để làm một châu nhậu, nhưng rồi giặc đến, mọi người đều phải bỏ làng chạy giặc. Vì vương vís nên gia đình, nhân vật “tôi” đành phải bỏ con chó lại nhà cụ bếp Móm và nhờ cụ nuôi hộ. Trước khi ra đi, vợ của nhân vật “tôi” đã xích con chó vào gốc cây để nó khỏi chạy theo... sau khi giặc rút, gia đình nhân vật “tôi” về lại làng, nhưng nhân vật “tôi” đã quên bằng con chó).

Một hôm tôi chợt thấy cặp kính trắng lấp loáng của Đặng “côn” từ đầu ngõ đi vào, bấy giờ tôi mới giật mình, sức nhớ đến con chó. Tôi quay lại hỏi nhà tôi:

– À, mình này! Con chó nhà ta đâu nhỉ? Mình chưa vào trong cụ bếp dắt nó về à?

Nhà tôi đứng ngẩn ra một lúc. Có lẽ nhà tôi cũng không ngờ rằng tôi đã về bằng ấy ngày giờ rồi vẫn không nói chuyện con chó ấy với tôi.

– Nó chết rồi!... – Nhà tôi nói khe khẽ.

– Chết rồi? Làm sao mà chết được?...

Tôi trở mặt lên hỏi lại. Nhà tôi cúi mặt xuống, thở dài:

– Nó chết thương lắm cơ mình ạ. Không phải nó chết trong cụ bếp Móm đâu. Nó về nhà ta nó chết đấy.

Nhà tôi ngừng lại, cắn môi chớp chớp hai mắt nhìn ra ngoài sân. lát sau, nhà tôi đứng dậy mời Đặng vào trong nhà, rót nước mời anh rồi mới tiếp tục câu chuyện.

Chao ôi! Con chó xấu xí ấy của tôi! Con chó từ lúc mua, đến lúc chết không được một lần vuốt ve! Nó đã chết một cách thảm thương và trung hậu quá. Từ hôm vợ chồng tôi gửi lại nó cho ông cụ bếp Móm, con chó không chịu ăn uống gì. Nó chỉ kêu. Nó kêu suốt ngày, suốt đêm. Một đêm, ông cụ bếp không thấy con chó kêu nữa, thì ra nó đã xổng xích đi đâu mất rồi.

Hôm nghe tin giặc rút, ở trong khe đồn Khau Vắt dọn về, nhà tôi tạt vào nhà cụ bếp Móm định đem con chó về nhân thế, nhưng vào đến nơi thì nó không còn đấy nữa. Lúc ấy nhà tôi cũng yên trí là con chó mất rồi. Chắc chắn nó sẽ lạc vào một trại áp nào đấy và người ta làm thịt nó.

Nhưng khi nhà tôi về đến nhà, bà con xóm giềng vừa chạy sang láo nháo thăm hỏi thì, ở ngoài vườn sau, có mấy tiếng chó hú lên thảm thương và ghê rợn.

Từ sau bụi dừa rậm rạp, con chó khốn khổ ấy lão đảo đi ra. Người nó run lên bần bật. Nó gầy quá, chỉ còn một dúm xương da xộc xệch, rụng hết lông. Nó đói quá, đi không vững nữa. Nó đi ngã dụi bên này, dụi bên kia. Rồi nó không còn đủ sức mà đi nữa. Nó nằm bệt trên đất, rúm người lại, lét lét về phía nhà tôi. Lúc ấy cả người nó chỉ còn có cái đuôi là còn ngoáy được để mừng chủ và cái lưỡi liếm liếm vào tay chủ. Khốn nạn con chó! Được gặp chủ nó mừng quá. Từ trong hai con mắt đỏ đẫm của nó mấy giọt nước chảy ra. Lát sau thì nó không liếm được nữa, cái đuôi ngoáy yếu dần, yếu dần rồi im hẳn. Nó chết.

Tôi tối sầm mặt lại, vừa thương xót con chó, vừa thấy xấu hổ. Quả thật tôi chỉ là một thằng tồi. Một thằng ích kỷ. Tôi chỉ nghĩ đến mình và vợ con mình. Đến như con chó mình nuôi, mình đối xử với nó có được như cái tình nghĩa của nó đối xử với mình đâu?

[...]

(Trích **Con chó xấu xí**, Kim Lân, in trong Tuyển tập Kim Lân, Nxb Văn học)

Câu 1 (0.5 điểm). Truyện ngắn trên được kể theo ngôi thứ mấy?

Câu 2 (0.5 điểm). Tìm trong tác phẩm hai chi tiết, hình ảnh khiến nhân vật tôi cảm thấy “vừa thương xót con chó, vừa thấy xấu hổ”.

Câu 3 (1.0 điểm). Tìm hiện tượng mở rộng khả năng kết hợp của từ trong hai câu thơ sau và phân tích tác dụng của chúng.

Quê hương tôi có con sông xanh biếc

Nước gương trong soi tóc những hàng tre

(*Nhớ con sông quê hương*- Tế Hanh)

Câu 4 (1.0 điểm). Nêu chủ đề của truyện ngắn trên.

Câu 5 (1.0 điểm). Câu chuyện gợi cho em suy nghĩ gì về *mối quan hệ giữa vẻ ngoài và giá trị thực sự* của một sinh thể trong cuộc sống? (Trả lời bằng một đoạn văn ngắn khoảng 5-6 dòng).

II. VIẾT (6.0 điểm)

Qua đoạn trích “*Con chó xấu xí*” của Kim Lân, em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày những suy nghĩ của mình về lối sống ích kỷ trong cuộc sống.

HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4.0 điểm
	1	Người kể chuyện Nhân vật xưng “tôi”- Ngôi thứ nhất Hướng dẫn chấm: - Học sinh nêu đúng: 0.5 điểm - Học sinh nêu sai: 00 điểm	0.5 điểm
	2	Hai chi tiết, hình ảnh thể hiện khiến nhân vật tôi cảm thấy “vừa thương xót con chó, vừa thấy xấu hổ”: - Nó gầy quá, chỉ còn một dúm xương da xộc xệch, rụng hết lông - Nó nằm bệt trên đất, rúm người lại, lét lét về phía nhà tôi. - Từ trong hai con mắt đờ đẫn của nó mấy giọt nước chảy ra. ... - Lát sau thì nó không liếm được nữa, cái đuôi ngoáy yếu dần, yếu dần rồi im hẳn. Hướng dẫn chấm: - Học sinh tìm đúng được 2 chi tiết: 0.5 điểm. - Học sinh nêu sai: 0 điểm.	0.5 điểm
	3	Tìm hiện tượng mở rộng khả năng kết hợp của từ trong hai câu thơ sau và phân tích tác dụng của chúng. <i>Quê hương tôi có con sông xanh biếc</i> <i>Nước gương trong soi tóc những hàng tre</i> (Nhớ con sông quê hương- Tế Hanh) Phân tích: + Động từ soi thường kết hợp với các đối tượng là con người (soi gương, soi mặt...) + Từ tóc thường dùng cho con người. + Trong câu thơ, tác giả dùng “soi tóc những hàng tre” → gán đặc điểm của con người cho cây tre.	1.0 điểm

	Tác dụng: + Tạo sự kết hợp từ ngữ vô cùng độc đáo, mới lạ, làm tăng hiệu quả diễn đạt. + Làm hình ảnh hàng tre trở nên mềm mại, sinh động ,gợi vẻ đẹp thân thuộc, trữ tình của làng quê Việt Nam. Hướng dẫn chấm: - Học sinh tìm trả lời đúng: 1.0 điểm. - Học sinh trả lời sai: 0 điểm.	
4	- Chủ đề + Phê phán lối sống vô tình vô nghĩa. + Ca ngợi lối sống tình nghĩa, trước sau như một Hướng dẫn chấm: - HS diễn đạt sáng tạo, đảm bảo được nội dung chung vẫn tính điểm	1.0 điểm
5	Câu chuyện gợi cho em suy nghĩ gì về <i>mối quan hệ giữa vẻ ngoài và giá trị thực sự</i> của một sinh thể trong cuộc sống? (Trả lời bằng một đoạn văn ngắn khoảng 5-6 dòng). - Hình ảnh con chó xấu xí nhắc nhở chúng ta rằng hình thức bên ngoài không bao giờ là thước đo chính xác cho giá trị thực sự của một sinh thể. - Vẻ ngoài có thể tồi tàn, khiếm khuyết nhưng tâm hồn bên trong vẫn có thể lấp lánh sự trung thành và tình nghĩa cao cả. - Nếu chỉ đánh giá bằng định kiến hời hợt, ta sẽ dễ dàng chà đạp lên những giá trị tốt đẹp và chuốc lấy sự ân hận muộn màng. - Ngược lại, giá trị cốt lõi nằm ở cách ứng xử và tấm lòng chân thành vốn thường ẩn giấu sau những lớp vỏ xù xì, cần được nhìn nhận bằng sự thấu cảm sâu sắc. Hướng dẫn chấm:	1.0 điểm

		- Nếu học sinh không đảm bảo được yêu cầu về mặt hình thức của một đoạn văn: -0.25 điểm -Triển khai các ý trên thành đoạn hợp lý: 0.75 điểm	
II	VIẾT		
		Em hãy viết một bài văn nghị luận bàn về <i>lối sống ích kỉ</i> được gợi lên từ đoạn trích trong phần Đọc- Hiểu ở trên.	6.0 điểm
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.	0.5
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: <i>lối sống ích kỉ</i> Hướng dẫn chấm: - Học sinh xác định đúng vấn đề cần nghị luận: 0.25 điểm. - Học sinh xác định chưa đầy đủ vấn đề nghị luận: không cho điểm.	0.5
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:	
		a/Mở bài : - Lời dẫn giới thiệu vấn đề: tác hại của lối sống ích kỉ. - Nêu lí do hay mục đích viết bài luận.	0.5
		b/Thân bài: Dùng lí lẽ và bằng chứng để làm sáng tỏ các luận điểm theo bố cục sau: - Giải thích (Tóm lược ngắn gọn nội dung tác phẩm và vấn đề xã hội đặt ra từ tác phẩm) Lối sống ích kỷ là trạng thái tâm lý và hành vi mà ở đó cá nhân luôn đặt lợi ích, mong muốn của bản thân lên trên hết, bất chấp quyền lợi của người khác hoặc lợi ích chung của cộng đồng. - Phân tích - Lối sống ích kỷ là "bức tường" ngăn cách con người với hạnh phúc đích thực và sự phát triển cá nhân.	0.5 2.0

		+Khi một người chỉ sống cho riêng mình, họ tự tách mình ra khỏi các mối quan hệ xã hội tốt đẹp. Sự ích kỷ có thể mang lại lợi ích vật chất tức thời, nhưng lại tạo ra sự nghèo nàn về tâm hồn. + Người ích kỷ luôn sống trong trạng thái đề phòng, toan tính và sợ hãi bị mất mát. Họ thiếu đi sự thanh thản và niềm vui khi được sẻ chia – thứ vốn là nền tảng của một cuộc sống hạnh phúc bền vững. + Một người đồng nghiệp ích kỷ có thể thắng tiến nhanh bằng cách tranh công, nhưng sẽ không bao giờ nhận được sự nể trọng hay giúp đỡ chân thành khi gặp hoạn nạn. -Sự ích kỷ là lực cản lớn nhất đối với sự tiến bộ và văn minh của một xã hội. + Một xã hội chỉ mạnh khi có sự kết nối và đồng lòng. Nếu mỗi cá nhân là một "ốc đảo" ích kỷ, các giá trị đạo đức và nền tảng cộng đồng sẽ bị rạn nứt. +Lối sống này dẫn đến sự vô cảm trước nỗi đau của đồng loại, sự xuống cấp của các dịch vụ công cộng (như xả rác, phá hoại của công) và gây lãng phí nguồn lực xã hội do mọi người chỉ lo thu vén cho cái tôi nhỏ hẹp. +Trong các cuộc khủng hoảng (như thiên tai hay dịch bệnh), nếu ai cũng ích kỷ tích trữ hàng hóa hoặc trốn tránh trách	
--	--	---	--

		nhiệm, hệ thống xã hội sẽ dễ dàng sụp đổ. Ngược lại, sự vị tha và hy sinh mới là thứ cứu rỗi cộng đồng. - Bàn luận, mở rộng: + Đừng đánh đồng ích kỷ với việc biết yêu thương và bảo vệ bản thân... + Trong xã hội ngày nay còn nhiều tấm lòng rất bao dung, vị tha, sẵn sàng hi sinh vì người khác... c/ Kết bài: - Khẳng định lại vấn đề cần nghị luận - Đánh giá đóng góp của tác phẩm về vấn đề xã hội đó. Hướng dẫn chấm điểm: - Học sinh thể hiện được suy nghĩ về vấn đề để thuyết phục đầy đủ, sâu sắc: 3.5 điểm. - Học sinh có nêu lên được suy nghĩ về vấn đề để thuyết phục nhưng chưa đầy đủ hoặc chưa sâu sắc: 1.5 điểm → 3.0 điểm. - Học sinh có hiểu vấn đề thuyết phục song thể hiện còn chung chung: 0.75 điểm → 1.5 điểm. - Học sinh làm bài sơ sài, không nêu rõ được suy nghĩ của cá nhân 0.25 điểm → 0.5 điểm. c/ Kết bài: - Khẳng định lại vấn đề cần nghị luận - Đánh giá đóng góp của tác phẩm về vấn đề xã hội đó.	0.5 0.5
		d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: - Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp. (5 lỗi trở lên)	0.5

		<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	<i>0.5</i>
		Tổng điểm	10 điểm